

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 7221/2024
18.04.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Драгане Бољевић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Никола Граовац адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Драган Васиљевић адвокат из ..., ради вршења родитељског права, одржавања личних односа деце са родитељем са којим не живе и издржавања деце, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 10/24 од 18.01.2024. године, на седници одржаној 18.04.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 10/24 од 18.01.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Великом Градишту П2 3/22 од 02.10.2023. године, ставом првим изреке, малолетне ћерке парничних странака ВВ (рођена ...2018) и ГГ (рођена ...2020) поверене су мајци (тужилји) ради самосталног вршења родитељског права и одређено да ће пребивалиште деце бити на адреси мајке. Ставом другим изреке, уређено је одржавања личних односа деце са родитељем са којим не живе тако што ће се виђања са оцем у прва три месеца одвијати једном недељно у трајању од два сата, у радно време и у просторијама Центра за социјални рад Општине Велико Градиште и Голубац, а након три месеца суботом једног викенда а недељом наредног, наизменце од 12,00 до 19,00 часова, уз обавезу тужиле да омогући најмање два телефонска разговора током недеље деце са туженим и да обавештава туженог о свим значајним околностима из живота деце. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да доприноси издржавању деце износима од по 12.000,00 динара месечно почев од 10.01.2022. године па убудуће док за то постоје законски услови. Ставом четвртим изреке, тужбени захтев је одбијен за по још 8.000,00 динара преко досуђеног до траженог износа издржавања. Ставом петим изреке, одређено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 10/24 од 18.01.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба туженог и првостепена пресуда потврђена у првом,

другом, трећем и петом ставу изреке. Ставом другим изреке, одбачена је као недозвољена жалба туженог изјављена против одлуке из става четвртог изреке првостепене пресуде.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/18, 18/20, 10/23 – у даљем тексту: ЗПП) и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила и тужени су од 2015. године до краја августа 2021. године живели у ванбрачној заједници из које имају две малолетне ћерке, ВВ рођену ...2018. и ГГ рођену ...2020. године, које су наставиле да живе са мајком по прекиду заједнице живота странака. Тужила је предузетник, али је на вишемесечном боловању (прима месечну накнаду од 18.000,00 динара) због тешких повреда задобијених у саобраћајном удесу који је узроковао тужени, због чега не може дуго да стоји и да се пење уз степенице. Њену продавницу, која успешно послује, води њен отац који остварује минималну зараду, док је њена мајка пензионер са пензијом од око 30.000,00 динара. Тужилини родитељи се баве и пољопривредом, за сопствене потребе раде башту и узгајају живину, имају воћњак од око 26 ари, шуму, породични стамбени објект, пушницу, печењару, трактор, приколицу, аутомобил. Тужени нема непокретности, нити другу имовину веће вредности и станује у изнајмљеном стану у ... за који плаћа закупнину од 20.000,00 динара. Запослен је као возач ... у предузећу „ДД“ д.о.о. из ..., где је у периоду од маја до јуна 2022. године остваривао просечну месечну зараду од нешто преко 107.000,00 динара. Приликом саслушања је изразио да жели да настави заједницу живота са тужиљом, са којом није у завади и да је сагласан да се деца њој повере, а њихови односи са њим уреде на предложени начин. Његова мајка је незапослена и живи у другом селу, у заједници са ванбрачним партнером који издржава њу и њене две ћерке (док је трећа удата). Старија ћерка парничних странака похађа вртић, за који се месечно издваја 4.200,00 динара. Процењено је да су месечне потребе малолетне деце око 48.000,00 динара за оба детета.

Према мишљењу органа старатељства, код кога је тужени најпре изразио сагласност да се деца повере мајци да би ту сагласност касније ускратио, тужени реално сагледава своју животну ситуацију и поседује одговарајуће родитељске капацитете, док су родитељске компетенције тужиле компромитоване услед интелектуалних потешкоћа. Упркос томе, деца треба да буду поверена тужили на самостално вршење родитељског права. Ово стога што је епилепсија тужиле (које је неуролошко, а не психолошко-психијатријско обољење) терапијски уведено у фазу стабилне ремисије, тако да тужилина функционалност није угрожена. Тужила је свесна значаја својих радњи и способна да управља својим поступцима, емоционално је топла и блага према деци, чије се потребе у потпуности и благовремено препознају, и на њих се адекватно одговара, тако да је деци осигурано безбедно одрастање јер примарна мајчина породица (њени родитељи), од које

се деца никада нису одвајала, пружа тужилји одговарајућу подршку у вршењу родитељског права (девојчице су посебно привржене баби по мајци).

За одлуку о вршењу родитељског права, начину одржавања личних односа малолетних ћерки парничних странака са туженим и о висини доприноса туженог издржавању деце, дати су правилни, логични и прихватљиви разлози који почивају на довољно утврђеном чињеничном стању и правилној примени одредаба Породичног закона, па се изјављеном ревизијом неосновано оспорава другостепена пресуда.

У конкретном случају, имајући у виду све околности овог случаја, као и налазе и мишљења органа старатељства, вештака психијатра и медицинску документацију нижестепени судови су правилно закључили да је у најбољем интересу малолетних ћерки парничних странака да мајка врши родитељско право у средини која је за децу позната, пријатна и безбедна и у којој су све децје потребе благовремено препознате и на време удовољене, са разумевањем и топлином, што деци обезбеђује безбедно и успешно одрастање, сазревање и социјализацију.

Неосновано се ревизијом указује да тужилино здравствено стање онеомогућава тужилју да се самостално стара о деци и да то првенствено чини тужилина мајка, која је старија особа, за коју је неизвесно до кад ће то моћи да ради и да ли је то у интересу деце. Међутим, оценом свих постојећих околности утврђено је да је у најбољем интересу деце странака да остану са мајком и у њеном породичном окружењу у коме се децје емотивне и развојне потребе удовољавају на најбољи могући начин, што подразумева да су сигурна, да живе у стабилном и предвидивом окружењу у коме се осећају вољеним и да му припадају, и у коме слободно и несметано развијају досадашња и стичу нова искуства у дружењу са вршњацима, чему се неминовно мора дати предност у односу на интерес другог родитеља.

На другачији закључак не утиче указивање ревидента на снижене интелектуалне капацитете тужилје и епилепсију од које болује. Тим околностима била је посвећена нарочито пажња, како органа старатељства тако и судског вештака неуропсихијатра, па и нижестепених судова који су имали непосредан контакт и са тужилјом и са њеним родитељима, па и са туженим, који током поступка није доводио у сумњу родитељске капацитете тужилје нити изражавао бојазан за децу због средине у којој одрастају. Одлука о вршењу родитељског права донета је тек након што су пажљиво размотрене наведене околности и поуздано закључено да је тужилино обољење у стабилној ремисији (епинапад није имала дуже од четири године) и да тужилја има просечне интелектуалне капацитете који су у складу са њеним оскудним образовањем, и након што је закључено да нема потребе за комисијским вештачењем и да је, с обзиром на све утврђене околности, у најбољем интересу малолетних кћери странака да буду поверене мајци ради вршења родитељског права.

По налажењу ревизијског суда, у складу са реалним могућностима туженог и његовим животним стандардом, применом чл. 61, 160. и 162. став 3. Породичног закона, нижестепени судови су правилно закључили да је тужени у стању да доприноси децјем издржавању на начин како су то одредили нижестепени судови. Досуђени износи ће, уз допринос мајке и њених родитеља који она чини како у новцу, тако и кроз свакодневну

ангажованост, непосредну бригу и старање о деци, допринети издржавању заједничких ћерки парничних странака омогућавајући им такав ниво животног стандарда какав ужива родитељ-дужник издржавања, овде тужени, без опасности да буде угрожена егзистенција туженог.

Правно разрешење животне ситуације парничних странака омогућиће и њима и њиховим малолетним ћеркама адаптацију на новонасталу животну ситуацију, која подразумева и обавезу тужене да поступа у складу са судском одлуком и омогућава неопходне контакте деце са оцем, како би се правилно формирала личност деце и како би деца могла да буду, као здраве и задовољне особе, успешно социјално интегрисана у уже и и шире окружење, што представља најбољи интерес деце.

С обзиром да је и при решењу осталих питања, укључив и начин одржавања личних односа деце са туженим, правилно примењено материјално право и лични контакти прилагођени тренутном стању и потребама деце, одлучено је као у изреци на основу члана 414. Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Бранислав Босиљковић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић